

Budapest jövője

Ripka Ferenc főpolgármester
székfoglalója

A székesfőváros közgyűlése ma választotta főpolgármesterré Ripka Ferencet, aki székfoglaló beszédében a következőket mondotta:

Midőn hivatalomat átveszem, melyen érzett felelőséggel emlékezem meg Magyarország kormányzójáról azért, mert engemet erre az állásra első helyen jelölni méltóztatott. Ez a bizalom arra kötelez engem, hogy Magyarország újjáépítésének nagy munkájában a kormányzó urnak minden erőmmel és tehetséggel szolgálatára álljak. De köszönetet kell mondanom a magyar királyi kormánynak is, mely jelölésemet a kormányzó ur főmértékességének javasolta. A magyar nemzetnek és Budapestnek egy uton kell haladnia és azért a kormánynak ezt a kitüntető bizalmát a nemzetnek és fővárosának közös munkája érdekében kívánom felhasználni.

Nagy megilletődéssel mondom köszönetet a t. Közgyűlésnek, mely bizalmával a jelöltek közül erre az állásra emelt. Ez a kitüntető bizalom megjutalmazza hat évi munkámat és irányt ad arra, hogy azzal a lelkiállással dolgozzam tovább, ahogy eddig tettem.

Másodszor álllok itt, e helyen, mint Budapest megválasztott főpolgármestere. Ha visszatekintek az itt eltöltött hat esztendőre és megszámlálom lelkiismeretemet, emelt fővel tekinthetek a Közgyűlés szemébe. Nem azért, mert azt hiszem, hogy mindent a legjobban tettem, hanem mert mindent a legjobb szándékkal akartam tenni.

Az új törvény alapján megalakított közgyűlés előtt új főpolgármesteri hatáskörrel veszem át hivatalomat a kötelezőnek tartom, hogy legalább főbb vonásokban ismertesse azokat az irányelveket, melyeket követni fogok.

A régi törvény szerint a főpolgármester csupán a kormányzó hatalom képviselőjeként szerepelt és az volt a feladata, hogy ellenőrizze a fővárosi önkor-

mányzatot és őrkdjék a törvényhatóság által közvetített állami közigazgatás érdekeit fölött.

Az új törvény szerint a főpolgármester alaphivatása, hogy „szószólója legyen a minisztériumnál a törvényhatóság érdekeinek, viszont a székesfőváros közigazgatása körében őrkdjék az állam érdekeit fölött.”

E kettős hivatásomat úgy fogom föl, hogy a suly a szószólóra essék. Ez volt a törekvésem a múltban is, amikor ezt még nem írta elő törvény. Az állam érdekeinek a székesfőváros közigazgatása körében való szolgálatát pedig úgy kívánom végezni, hogy az mindig Budapest javára és annak erejével arányban történjék. A főpolgármester hatásköre az új törvény szerint megváltozott. Ez azonban nem változtatja meg bennem azokat a törekvéseket, amik eddig is vezettek. Több hatalmat ad az új törvény kezembe és ebből azt érzem, hogy több lesz a kötelességem is. A nagyobb hatáskört szelelőbb munkatérnek tekintem, mert minden hatalmat az igazol, hogy mennyiben van segítségére az embereknek.

Elnöki tisztemben úgy a törvényhatósági bizottság ülésein, mint a törvényhatósági tanácsban, valamint azokban a bizottságokban, melyeket a törvény elnökségem alá helyez, arra töreksem, hogy a pártoknak a főváros érdekében való együttműködését elősegítem és ezt a célt a legmesszebbmő tárgyilagossággal és méltánossággal akarom szolgálni. A törvényben megállapított hatásköröket mindenkor és teljes mértékben tiszteletben fogom tartani, de a főpolgármester hatásköre tekintetében is ugyanezt kérem.

Felügyeleti jogaimat a törvény értelmében úgy akarom gyakorolni, hogy a pontos, gyors és gazdaságos ügykezelés minél előbb és minél jobban kifejlődjön.

Felügyeleti hatásköröm utján iniciatívára kívánok módot nyújtani elsősorban a város igazgatásáért felelős polgármesterek és mintázoknak, akik rendelkezésre jogosultak és kötelesek. Ezért állandóan figyelmeztetni fogom őket a könnyítés, gyorsítás és egyszerűsítés szempontjából tapasztalt hiányokra és hi-

bákra; főképpen pedig a gazdaságos közigazgatásra.

Azt kívánom, hogy az illetékesek szigorúan vegyék tekintetbe azokat a kívánásokat, melyek ez irányban úgy az önkormányzati szervek határozataiban, mint pedig a kormány leirataiban jutottak kifejezésre. Ezek: az állás- és fizetéshalmozás eltöltése, a pótlékrendszer szabályozása és a hivatali munkaidőnek pontos betartása. Ezzel kapcsolatosan megfontolás tárgyává kell tenni a munkaidő meghosszabbítását, még pedig úgy a közigazgatásban, mint a közoktatásban. A csonka ország anyagi teherbírását csak az erkölcsi teherbírás megedzésével lehet megérősíteni.

Minden országban ezen az uton keresik a megoldást és nekünk is meg kell feszíteni a magyar erőt, ha nem akarjuk elveszíteni a küzdelmet. Az előbb jelzett elveknek a konzekvenciáját levonom a magam személyére is a gázgyári vezérigazgatói állás után szerződésileg nekem járó nyugdíj élvezete tekintetében.

A legkiméletlenebbül kívánom végrehajtani az összeférhetlenség megállapítását a székesfőváros önkormányzatának minden részében. Ha igazán békét akarunk, akkor a háborus, törvénytelen erkölcsöt be kell szüntetni, mely a harácsolást megengedi, mert nem érzi a polgári erkölcs tisztességét.

Mert az erkölcsi felfogás megtisztulása nélkül reménytelen a jövő. Ha a jelszavak mögött nem mérjük le az embereket és a valódi értéket megállapítását melléktekintetnek zavarják meg; ha a törvényes köteletség parancsát magunkkal szemben nem tudjuk szigorúan alkalmazni, akkor a közgyűlés, mi itt valanemilyen nem tudunk megállni ezen a helyen, ahová most rendeltettünk, mert elseper bennünket az idők zivatarja.

Az új törvény a közigazgatás rekonstrukcióját teszi szükségessé. Ezt a legrövidebb időn belül keresztül kell vinni, mert ha hibákkal visszük tovább Budapest ügymenetét, nem tudjuk meghozni a polgárság számára azt a javulást, amire mulhatatlanul szüksége van. A törvény-

Mi történt?

Ripka Ferencet választották meg Budapest főpolgármesterévé

Bethlen István gróf hazaérkezett a világsajtó érdeklődése közben tett bécsi látogatásáról

Benes helyzete megrendült, mert a polgári pártok visszavonulását kívánják

Csökkentette a Máv a díjkezdményeket és február elsejétől drágább lesz a havi bérletjegy, a jegyfüzet és a weekend-jegy

A japán hercegi pár megtekintette Budapest nevezetességeit

Ernszt miniszter a Ház mai ülésén kijelentette, hogy gondolkodik a kötött lakásforgalom visszaállításán

Magyar Zoltán a racionalizálásról tartott előadást az Országos Nemzeti Klubban

A Katolikus Népszövetség erőteljesben szervezkedik a fővárosban Pesterzsébeten tüntettek a munkanélküliek

A lavina eltemetett tizenhárom alpesi vadászt

A MacDonald-kormány válságos órája elérkezett

A hindu nacionalisták nem szüntetik be az ellenállást

A spanyol katolikus ifjuság szembe száll a köztársasági diákokkal

Újabb rágalmasági per indult a Rákóczi Ferencről szóló történelmi lejegyzések miatt

Németországban 4.76 millió munkanélküli van

Válságba került a cseh üvegipar

Fayl Ivor törvénytörési tanácselnököt a felelősségi bíróság is felmentette a rágalmasági vádja alól

Az elődöntőig jutott az ökölvívó csapatbajnoki küzdelem

Rágalmasági per indult a taxi-rendszámok kiosztása miatt

Tóni nénihez nem járnak

irta: Zagon István

En igazán nem is tudom, hogy miért van ez!

Hogy olyan ritkán látogatja a család azt a szegény, öreg, áldott jó Tóni néni, akinek pedig senkije sincs a világon, csak a családja, meg a közsvénye és az egyik miatt nem keresheti fel a másikat. Marmint a közsvény miatt a családot. De a család mégse látja be ezt és egyáltalán nem jár el hozzá.

Pedig szegény Tóni néni mindig otthon van, egész egyedül, semmi élőlény nincs körülötte, csak egy veterán papagály, de az is mindig alszik. Ennélfogva a családnak kutyakötelessége volna, hogy gyakrabban látogassa meg Tóni néni, mert ő szegény igazán semmiről se tehet.

Nem tehet arról, hogy odafenn a Várban, ahol ő lakik, vannak egyes házak, ahol egész váratlanul hiányzik az udvaron egy téglá és abba az embernek beleszalad a bokája, tövig, és, hogy ezen az udvaron feltétlenül át kell menni, ha az ember fel akar mászni az első emeletre a lépcsőházban, amelyet valószínűleg egy bugócsiga épített, annyira kanyarog. És arról se tehet Tóni néni, hogy ebben a lépcsőházban nincs nagyon világos és ennélfogva kissé meglepetésszerűen éri az embert, hogy az egyik lépcső csak hat centiméter magas, de a következő már huszonhárom.

Es, hogy ebben a lépcsőházban nem a „Ce soir ou jamais” parfüme illata érzik, hanem valami meghatározatlan antik levegő lengi körül az ódon köveket, arról se ő tehet szegény, hanem a házban levő lakások, amelyek szellőzése a lépcsőházon keresztül bonyolított csak le, mert a ház ablakait nem lehet kinyitni, ugyanis, ha az ember egyszer kinyitotta őket, akkor nem csukódnak be többé ebben az életben.

Es, hogy ennélfogva a Tóni néni lakásában ugyanez az ódon levegő a lépcsőházánál is belterjesebb, az is csak termé-

zetes, elvégre a lépcsőházban senki se lakik, míg az ő lakásában mégis csak laknak, ő állandóan ott lakik és, ha ő, a gyenge öregasszony bírja azt a levegőt, már huszadik éve, akkor egy erős, fiatal rokon is csak kibírhatja egy órahosszat, nem igaz?

En igazán nem tudom, hogy miért nem jár a család a Tóni nénihez?

Mert az, hogy az embert azzal fogadják, hogy: Na, lelkem, azt se hittem, hogy megérjem még egyszer ebbe az életbe, hogy eszedbe jut a Tóni néni is, — hát nem mondom, ennél lehetne az embert kellemesebben is fogadni és azt se volna muszáj épp úgy hangsúlyozni, hogy: No, már ugye tart az egész sokáig, legközelebb már csak a temetésemre gyöttök fiam.

De elvégre a Tóni néninek teljesen igaza van. Ahelyett, hogy az ember örülne, hogy eiméhet abba a kedves öreg házba, azok közé a kedves öreg butorok közé és ott találja azt a kedves öreg Tóni néni, aki olyan, mint egy multszázadbeli akvarell, ahelyett színházba jár az ember, táncol, bridgel, sportol, nyaral, mittudomén és hozzá csak olyankor megy el, amikor belenyilallik a büntudat, hogy ejnye az a szegény Tóni néni, nahát jövő vasárnap okvetlenül elme gyek hozzá, de nem megy el az ember, hanem megvár még legalább tíz vasárnapot és tíz darab egyre fokozódó ejnye-szegénytóninéni-nyilallást és akkor megy el csak hozzá, körülbelül olyan lelkiállapotban, mint a fogorvoshoz, de már gyökérgyulladással.

Hát erről az érzésről a szegény Tóni néni abszolúte nem tehet, mert ő olyan kedves az emberhez, hogy kedvesebb már nem is lehet.

Odasántik szegény az almáriumhoz és kiveszi belőle azt a bizonyos üveg császárkörteliktört, amelyet már huszadik éve mindig szabályosan elővesz és amelyből eleinte csak a szesz tünt el az idők folyamán, de ma már a császárkörtét se érzí rajta az ember, hanem kizárólag azt érzí, hogy Tóni néni valahol a

császárkörte közelében kell, hogy tartsa a petróleumot, de annyira bizonyos, hogy az, amit az ember iszik, nem lehet petróleum, mert ahhoz képest nagyon savanyu.

Es azonkívül kap az ember valami süteményt is, mert a Tóni néni ragyogó háziasszony volt valaha és még ma is tartogat a vendégeinek valami biborvörös masszával töltött, kifürkészhetetlen anyagu pitét és olyan kedvesen tudja az embert kinálni, hogy meg kell enni, akár akarja az ember, akár nem akarja, pedig nem akarja, de muszáj, mert különben a Tóni néni megsértődik, én igazán nem is tudom, hogy mért nem járnak szegényhez az emberek?

Aztán elbeszélget az emberrel, kedvesen, finoman és soha nem várja, hogy a vendég keressen témát. Beszél a közsvényről, az emésztéséről, az utóbbi ötven évben elhunyt rokonokról, mindenkiről tudja, hogy miben halt meg szegény és hogyan. Es olyan kimerítően tudja mindent elmondani, olyan élethűen és részletesen, én igazán nem is tudom, hogy mért nem járnak hozzá az emberek?

Továbbá annak idején Tóni néni táncolt egyszer Metterniccel, vagy kivel, nem emlékszem pontosan, mert minden látogatás alkalmával mással táncolt, de elég az hozzá, hogy az el akarta őt venni, hanem én akkor már azt a szegény Muki bátyátokat szerettem, Isten nyugosztalja, de gyönyörű szép fiatalember volt az, nincs annak a családba ma se mása, haj, lelkem ez a mai fiatalág, festett koporsó az mind, ki hektikás, ki angolkóros, mit tudtok ti az olyasmihöz — mondja és előhozza a családi arcképcsarnokot és azt végigmotogítja az embernek mind egy szálíg és, ha az ember véletlenül nem tudja valakiről, hogy kicsoda, akkor nagyon haragszik, én igazán nem értem, mért nem járnak Tóni nénihez az emberek?

Es amellettt rendkívül szellemes társalgó is volt valaha Tóni néni, egész társaságokat el tudott mulattatni, mint központ és pontosan emlékszik még ma is az egész társaságra és arra is, hogy mi-

vel mulattatta őket annak idején és el is mondja, pontosan, látogatásról-látogatásra ugyanúgy és ugyanazokon a szellemességeken ugyanazon a helyen kell nevetni, mert különben a Tóni néni nagyon meg van sértve, nahát ilyen kellemes csevegő és mégse járnak el hozzá az emberek.

Es, ha már egyszer elmennek hozzá, hogy milyen hamar odébb akarnak állni!

Pedig, hogy az a kedves, öreg Tóni néni hogy tartóztatja őket! Hogy elmondja, hogy: Most jöttél csak lelkem, mán megy is? Mi sietős dolgod van, vasárnap csak nem dolgozol, te istentelen! Na jó, jó, tudom én! A szegény öreg Tóni néninek ennyi is elég, örüljön, hogy erre is érdemesitem, hej, ócsém, aszondom én neked, hogy legjobb volna mán, ha engem megszabadítana ettől a földi nyomorúságtól az a könyörölés...

Itt aztán nem szabad tovább engedni a Tóni néni beszélni, hanem bele kell fojtani a szót mindenáron, hogy ugyan, Tóni néni, hol van az még, fiatalabb a Tóni néni, mint egy mai huszéves, mire ő csak busan legyint és azt mondja, hogy na, csak hagyjuk el, tudja ő, amit tud, mert ő ma már nem kevesebb, mint hetvenhárom éves. Es ámbár az ember pontosan tudja, hogy tavaly volt hetvenkilenc, nem szabad neki elhinni, hogy több hatvanöttnél. Mire megvisszafordul, megcsókolja az embert jobbról-balról és az ember kimegy a szobából és olyan színesnek érzí a világot, mint egy szappanbuborék, örül az életének, a napnak, a levegőnek és úgy érzí, hogy legalább tíz kilóval könnyebb.

Élvezi a jelent, a friss, ruganyos lábait és bizonyos levezeklett penitencia mámorával halad az utján tovább és nem gondol egy pillanatig se arra...

Hogy valamikor előjön az az idő, amikor ő is a Várban fog lakni, avult császárkörte-likört fog tartogatni a szekrényében, avult emlékeket a szívében és hozzá épp úgy nem fognak járnai az emberek, mint a Tóni nénihez.

nek erre a rendelkezésre állandóan és minden melléklet nélkül fel fogom hívni a felelős vezetők figyelmét.

A székesfőváros életének egyik legfontosabb tényezője az üzemi kérdés. A gazdasági szempontok lettek a leglényegesebbek a városi igazgatásban. Ezért foglalkoztatja a közvéleményt állandóan a főváros üzemi gazdálkodása.

Felhangzik a panasz, hogy egyik-másik üzem meg nem okolt versenyt teremt és ezzel megkárosítja a főváros iparát és kereskedelmét. Az új törvény megállapítja, hogy üzem csak a közérdek által megkövetelt szükség esetében lehet létesíteni és a törvény értelmében fenntartani.

Az üzemeknek pedig elsősorban a szükségletet kell kielégíteni, jobb és olcsóbb kielégítést kell szolgáltatni és csak másodsorban a székesfőváros háztartásának könnyítését.

En, aki a nagy üzemek városításában erősen kivettem részem, azután egyik ilyen üzem, a legnagyobbak egyikét éveken át vezettem és a közérdeket megvédtem a szociális szellemű átható közgazdálkodás integráns részének tekintem, e helyről már most határozottan kijelentem, hogy törvényes hatáskörömben mindent megteszek, hogy a közüzemi gazdálkodás elfajulásait és túllengéseit megszüntessem.

De amit törekedni kell a felesleges üzemek megszüntetésére, úgy feltétlenül szükséges a fenntartandó üzemeknek a technika legmodernebb vívmányai felhasználásával és a korszellem által kívánt szociális berendezések alkalmazásával való tökéletesítése és a gazdaságos koncentrációnak sürgős keresztülvitele.

Ezt kívánja a rezsielőzetesek telemes apasztása, ezenkívül az a természetes követelés, hogy azonos funkciókat ne irányítsanak egymástól független helyekről és ne drágítsák ezzel a gazdálkodást.

Az a meggyőződésem, hogy a közérdeket idevonatkozó programjának megvalósítása esetén, igen jelentős előnyöket tudunk szerezni.

A mamutfizetéseket a legrövidebb időn belül mérsékelni kell. Mert nem lehet megengedni azt, hogy egyik-másik üzem vezetőjének nagyobb javadalma legyen, mint a város felelős vezetőjének, aki a legnagyobb üzemnek, a székesfőváros egész működésének élén áll. Összhangba kell hozni a különféle üzemi alkalmazásokat a vezetői fizetéseket. Nem lehet megengedni, hogy egyes üzemeknél olyan előnyöket élvezzenek, ami a többinél elkeseredést okoz. A tisztviselők és munkások fizetésének és nyugdíjának egyéges rendezését fogom sürgetni.

Az üzemeknél elejét kell venni annak a felfogásnak és törekvésnek, hogy üzleti vállalat helyett hivatalokká akarnak fejlődni. Ezzel kapcsolatban munkaidőben a hivatali előnyeit akarják élvezni, fizetés dolgában azonban az üzemi elfoglaltság természetével járó és megkövetelt nagyobb járandóságot kívánják élvezni.

Felügyeleti, ellenőrző jogkörömet oly módon akarom és fogom érvényesíteni, hogy segítségére legyenek a polgármestereknek, akire óriási felelősség nehezedik. Azt akarom, hogy felügyeleti működésem révén a nagy működő szervezetnek állandóan hű képét lássa és módjában legyen azonnal intézkedni, ahol szükséges.

Azért fontosnak tartom, hogy az ellenőrzés ne csak a már megtörtént hibák konstatálása legyen és csak a felelősségrevonásra szorítkozzék, hanem törekedni kell a hibák megelőzésére és így a felelősség megkönnyítésére. Az ellenőrzésnek nem szabad a felelős tényezők munkáját hátráltatni, hanem mindenben segítségükre kell lenni, hogy eredményes munkájuk elől az akadályok elháríttassanak.

Aki a közélet jelenségeinek okait kutatja, meggyőződhetik, hogy bár az anyagi kérdések sokszor döntőleg hatnak a fejleményekre, mégis van egy nagyobb hatóerő, mely mélyebben jár és még válságos anyagi viszonyok között is stabilizálni tudja a közállapotokat.

Ennek az erőnek két forrása van: a templom és az iskola. Az első az embert azokkal a felemelő nagy igazságokkal köti össze, amelyek ugy hatnak az életre, mint a jótékony nyári eső, mely leveri a port és megtisztítja a levegőt. Az iskola pedig eligazít az élet útjain, utrayalót ad az életre, olyan erkölcsi utrayalót, ami tájékoztatja és ellátja az embert. A tisztább lelki magasságba — az Istenhez — emelő templomot és a becsületes, magyar, hazafias életre nevelő iskolát. Budapest életében két hatalmas tényezőnek tekintem; egészséges hatásukat támogatni egyik legfontosabb kötelességemnek tartom.

A főpolgármesteri állás minden tekintélyét és befolyását latba akarom vetni, hogy a kormány megértő támogatását biztosíthassam mindazon törekvéseknél, melyek a főváros vezetője Budapest jövőjét akarja előkészíteni.

Igy a kormánnyal egyetértőleg és annak segítségével kell megoldani a közéleti kérdéseket, hogy a természetnél minél közvetlenebb bekapcsolásával Budapest életmezője egy legylen megoldható, mint azt egy agrár állam fővárosának lakossága joggal megkövetelheti.

A kormánnyal szöszölője kívánok lenni a közérdekeket ügyeknek, ezzel kapcsolatosan a kórházkérdés megoldásának. Felhívom és ébrentartom a figyelmet a fűrdőváros és idegenforgalmi ügyek támogatására. Mert meggyőződésem szerint Budapest gazdasági jövőjének fel nem becsülhető értékei vannak ezen a téren kiaknázatlanul és erről a nemzedékről hálával fog megemlékezni a jövő, ha

Sportolók, turisták

kirándulók, skielők állandóan tartanak maguknál egy doboz Ovomaltine-dragéet. Izletes, új alakban bármikor és bárhol frissíthetik fel erejüket, fo-

kozhatják kitartásukat, csillapíthatják éhségüket néhány Ovomaltine-dragéa elszopogatásával.

azt a gazdasági erőforrást megnyitja a székesfőváros számára.

Budapest politikai függetlenítését pártprogramok kívánják. Nekem is az a meggyőződésem, hogy ezzel a kulturális és gazdasági erővel, amivel a székesfőváros rendelkezik, teljes joggal intézheti sorát. De én ezt a függetlenséget sokkal erősebb alapokra akarom építeni, mint a pártprogramok győzelmi esélyeire. A gazdaságilag független Budapest lehet csak igazán a maga ura. Ha a székesfőváros gazdaságát olyan jövelelmi forrásokra tudjuk felépíteni, melyek az adózók megterhelése nélkül, a természeti viszonyok felhasználásával hoznak hasznot Budapest háztartásába, akkor megenyhül a közönség terhe és újra megindul a bevándorlás és fejlődés ide, ahol új munka és jövedelem kínálkozik. Ennek a célnak elérésére egyik út Budapest természeti kincsének felhasználása, a fűrdőváros

kifejlesztése és az idegenforgalom előmozdítása.

Budapestnek ez nemcsak önmagával szemben való kötelessége. Az az óriási erő, ami itt összpontosul, a magyar nemzetnek is egyik legnagyobb értéke.

Aki Budapestet erősíti, hazafias munkát végez. Kérem, legyenek ebben a munkában segítségemre! Keressük a pártok keretei fölött azt a nagy egyeztetést, ami mindnyájunkat kötelez. Nem küzdelemre, versenyre kérem Önöket! A közéleti erőket alaptörvénye, hogy tiszteletet érdemel az, aki meg tudja becsülni más meggyőződését. Mert ezen a nagy anyagi válságon csak erkölcsi erők tudnak bennünket átsegíteni. Ezen az úton kereshetjük a jövő reményét: Magyarország feltámasztását. En hiszek ebben. Hiszek Budapest jövőjéért hatalmas fejlődésében, ezért hiszek Magyarországot feltámasztásában!

A képviselőház ülése

„Gondolkodom a kötött lakásforgalom visszaállításán”

Ernst Sándor nyilatkozata — Bud János a falusi kereskedelem támogatásáról — Irányi Dánielt idézték a Házban

(A Nemzeti Ujság tudósítójától.) A képviselőház szerdai ülését Almásy László nyitotta meg és a Ház folytatta a kartelevaslat tárgyalását.

Napirend előtt Lukács György a genfi lezerelési tárgyalásokról és a népek örendelkezési jogáról beszélt. Hatvan évvel ezelőtt — mondotta — a magyar képviselőházban elhangzott Irányi Dánielnek interpellációja, amelyet az akkori osztrák-magyar külügyminiszterhez, Andrássy Gyula grófhoz intézett. Ebben az interpellációjában tiltakozott Franciaország érdekében olyan békekötés ellen, amely beleütközik a népek örendelkezési jogába. A magyar parlament már hatvan évvel ezelőtt felemelte tiltakozó szavát az örendelkezés elvének megcsontítása ellen. Ha az akkori békeszerződés által elnyomott franciák revanche-eszmájé volt a világháború egyik kigyulladásója, senki se csodálkozzék, ha a párisi környéki békeszerződések után szükségképpen bekövetkezhetik az elfojtott szenvedélyek kitörése, amely a világháborúnál is borzalmasabb lehet. Bizik abban, hogy Franciaország nem vállalkozik Európa börtönjének szerepére és az igazság faklyafényénél megadja nekünk azt az elégtételt, amelyre mi ezeréves létünkkel rászolgáltunk. (Élénk éljenzés és taps.)

Baracs Marcel volt az első felszólaló a javaslathoz. Élesen bírálta a kartelevaslat működését, különösen árpolitikájukat kifogásolta. A kormánykár már régebben bele kellett volna avatkozni a visszaélésekbe. Monopolisztikus kartelevaslatok vannak, amelyek valóságosan diktálják az árakat. Az egyszerűség azt kívánja, hogy a kartelevaslatok ne zárnak ki a fogyasztókat. Nem bizik abban, hogy a kartelevaslatnak eredménye lesz. Legfeljebb a piaci kisembereket fogják majd megbüntetni, de a nagy kartelevaslat mindig kibújnak a megtorlás elől. Kifogásolta, hogy magánszemélyek nem indíthatnak keresetet a kartelevaslat ellen. A törvény nyomán nem fog áldás fakadni, legfeljebb a rezsije növekszik a kartelevaslatnak.

Rassay Károly: Es több lesz az igazgatósági tag!

Baracs Marcel ezután kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadja el.

Farkas Elemér sajnálatosnak tartja, hogy a képviselőházban teljes a részvétlenség a kartelevaslat iránt. Szükség van a kartelevaslat tevékenységének megfékezésére.

Sándor Pál: Az első javaslat jobb volt.

Farkas Elemér: Ez a törvény kísérlet, amely jó és rossz eredményeket hozhat. A kapitalizmus sok hibája mellett nem utolsó sorban hozta a vallásosságot és a nacionalizmust.

Griger Miklós: Tagadom. Vallást és nacionalizmust nagyon nehéz összeegyeztetni a nemzetközi tőkével!

Farkas Elemér: A javaslatról azt várja, hogy kiküszöböljék azt a mérgező anyagot, amelylyel az ipar körül van véve. Azt nem lehet rosszra venni az ipartól, ha a védővámot igénybe veszi, csak ne éljen vele vissza. A javaslatot elfogadja.

Propper Sándor szerint ez a javaslat nem szolgálja az agrárius érdekeket. Ugyancsak védelem nélkül maradnak a fogyasztók. A javaslatnak csak a kartelevaslat és pártvezérek látják majd a hasznát.

Az elnök ezután napirendi javaslatot tett,

amely szerint a Ház csütörtökön folytatja a kartelevaslat vitáját.

A Ház ezután áttért az interpellációkra.

Támadás

a kereskedelmi miniszter ellen

Sándor Pál a kereskedelmi miniszterhez intézett interpellációjában az egyes protekcionális kereskedőszervezetek számára adott kiváltságokat tette szóvá. Az utóbbi tíz esztendőben kereskedelmellenes hangulat kapott lábra. Csak nagyvállalatok kaptak kedvezményt. Igérték hiteleket a kereskedőknek, de nem adtak soha. Akkor ezután megjelent egy harmincnyolc tagú társaság, amelynek 50.000 pengő befizetése sem volt s ennek 300.000 pengő garanciát adott a kereskedelmi miniszter. Miért tesznek különbséget kereskedők és kereskedők között? A kereskedők egyöntetűen fel vannak háborodva.

Bud János visszautasítja

a kereskedelmellenesség vádját

Bud János: Tiltakozott az ellen, hogy öt kereskedelmellenes tenencia vezette. Eppen ő volt az, aki a legnehezebb időkben, amikor erős kereskedelmellenes tendencia volt, olyan intézkedéseket léptetett életbe, amelyek a kereskedelem javát szolgálták. Nem lehet ezeket az intézkedéseket lekicsinyelni. Itt van a kisiparnak hitellel való ellátása, amit Budapest sikerült megoldani.

Miért ne lehetne ezt kiszélesíteni? A szóban levő intézkedést nem a kiskereskedők, hanem a nagykereskedők bizonyos köreiből kifogásolták csupán. A hitelnyújtásba azokat nem vonták be, akik a hitelügyeknek nem feleltek meg. Azt hangoztatja ezután a kereskedelmi miniszter, hogy a gazdasági válság igaz megoldása akkor lesz, ha a gazdák az iparcikkeket megfelelő áron tudják majd megvenni.

A miniszternek ezt a kijelentését a jobboldalon élénk helyesléssel fogadták.

A nagykereskedők küldöttsége nálam járt és azt kérte, hogy másfélmillió fedezeti alappal tartalékokat létesítsék. Ezt nem tudtam kérésülvinni, mert nagy összegekről van szó. Maról-holnapra nem lehet megoldani a kérdést. Németországgal és Franciaországgal szemben meg kell állapítanom, hogy nálunk szövetkezeti eszme ellenes hangulat van. Nem tettem egyebet, mint 300.000 pengő erejéig garanciát vállaltam egy szövetkezetért, amely viszontgaranciát nyújtott.

A szövetkezetből senkit sem zártak ki és akivel ilyen jogtalanság történhetett, az bármikor a kereskedelmi kamarához fordulhat jogorvoslásért.

Itt az ideje, hogy megszűnjön a kölcsönös szemrehányások és összefogva, közös munkával igyekezzünk a nehéz helyzetet megoldani.

Nagyon nehéz az én szerepem is — úgy mond — és én mindig levonom a következtetést. Addig azonban nem vonhatom le a következtetéseket a most elhangzott támadásokból, amíg lehetnek olyan utak, amelyeken át a kereskedelmek és elsősorban a falusi kereskedelmek ügyét támogathatom.

Sándor Pál élt ezután a viszonzás jogával: 300.000 pengővel akarja megmenteni a miniszter a textilkereskedelmet? Ez is kereskedelmellenes tendencia. Azt a 200.000 pengőt,

GÖDÖLLŐ

legszebb helyén villamos megálónál a Blaha strand-fürdő mellett, 150-160 négyzetméteres telkek önként 5-6 pengőjével, 4 évi részletfizetésre eladó. — Bővebbet:

Központi Ingatlanforgalmi Iroda
Budapest, V., Honvéd-utca 10. szám.
Telefon: Automata 127-47. 130-06.

amit a miniszter adott, egy ember bekebelezte a birtokába.

Bud János emelkedik ismét szószárra és tiltakozik Sándor Pál vádjai ellen. Tiltakozik az ellen, hogy korteszólgalat lett volna, mert akkor, amikor ez a kiutalás történt, még nem is tudta, hogy mikor lesznek a választások.

A kereskedelmi miniszter választát ezután a Ház tudomásul vette.

Kéthly Anna elmondotta, hogy visszaélések történtek Kiskundorozsmán, Uty Géza, közérdeki számvéve a hadiövezetek járandóságát megdézsmálta. Kérte, hogy a központból küldjön ki ellenőrző hatóságot a népjóléti miniszter.

Ernst Sándor népjóléti miniszter válasza az interpellációra, kijelentette, hogy az ügyről most hall először. Amennyiben az előadott tényállás megfelel a valóságnak, azt a legteljesebb mértékben perhoroszkálja. A központból, a minisztériumból küld ki vizsgálóbiztos és ha bűnös visszaélés vagy mulasztás követtett volna el, azt a legszigorúbban megtorolja. A Ház a miniszter választát tudomásul vette.

Kabók Lajos kérte, hogy akadályozza meg a miniszter, hogy kilakoltassák télviz idején a munkanélkülieket, akik nem tudják fizetni a házbérlőket. Kérte, hogy a miniszter állítsa vissza a kötött lakásforgalmat.

Ernst Sándor a kötött lakásforgalom visszaállításán gondolkodik

Ernst Sándor népjóléti miniszter válaszában kijelentette, hogy 99 család ügye van eljárás alatt. A miniszteri biztos nem enged senkit kilakoltatni, akinek az ügye méltányosságot érdemel. Ahhoz azonban törvényhozási felhatalmazás kellene, amit Kabók kíván.

Propper Sándor: A szanasági törvény módját ad rá.

Ernst Sándor népjóléti miniszter: Nem, ez a felhatalmazás már visszavonott. A kötött lakásforgalom lakások ügyében a miniszteri biztos gondoskodik arról, hogy ne kerüljön senki az utcára. Gondoskodás történik elhelyezésükről is. A mai nehéz gazdasági helyzet és a fokozódó munkanélküliség egyre súlyosabbá teszi a lakás-ügyet. Itt azonban bizonyos irányban előrehaladás történt. A kötött lakásforgalomból a szabad lakásforgalom felé haladtunk. Gondolkodom azon — jelentette ki Ernst Sándor —, hogy ezen az úton egy retrográd lépést tegyek és bizonyos tekintetben visszatérjek a kötött lakásforgalom felé. Ehhez azonban a Ház hozzájárulására van szükség. (Nagy taps.)

Kabók Lajos viszonzására után ismét Ernst Sándor állott fel szószárra és kijelentette, hogy noha a városok állandóan kérik a szabad lakásforgalom visszaállítását, ezt a minisztérium a mai súlyos viszonyokra való tekintettel visszautasítja. Amennyiben a szociális krízis tovább tart, a kötött lakásforgalom visszaállításáról gondoskodni kíván. (Élénk helyeslés és taps a jobboldalon és középben.)
A Ház ülése délután 4 órakor ért véget.

Budapest, január 28.

A váci képviselőválasztásra kedd déli 12 óráig kellett beadni az ajánlásokat. Az egységese párt Kornis Gyulát 6000 aláírással ellátott ajánlásokkal jelölté. Báthory József dr. (pártönkivüli) ajánlást 1060-an, Szenté József Kossuth-pártiét pedig 1042-en írták alá. Csonka Antal választási biztos az ajánlások felülvizsgálása után pénteken délelben hirdeti ki döntését.

A fővárosi igazoló választmánya befejezte a petíciók tárgyalását. A fővárosi igazolóválasztmánya szerdán délelőtt tartotta utolsó, petíciókat tárgyaló ülését Csilléry András dr. elnöklésével. Az ülés megnyitása után az elnök bejelentette, hogy Lázár Ferenc dr. és Usetty Béla örökös tagok választás útján nyert mandátumukról lemondottak s így a soron következő póttagokat fogja behívni. Ezután folytatták a Klár-féle petíció tárgyalását, amelyet a XI. kerületi választás ellen adtak be. Kihallgatta a választmány Pallos József, Király József, Bokros Béla és Nigreis Béla szavazókerületi elnököket, akik mind azt vallották, hogy a szavazási eljárás a köztisztviselők szabályszerűen átalapított meg és az a körülmény, hogy egy szavazókerület iratai már a választás szabályszerű lezárása után, tehát későbbi időpontban, ismeretlen módon elvesztek, a választás eredményét egyáltalán nem befolyásolja. Ezzel az igazolóválasztmány nyolcadik tárgyalási napján befejezte a törvényhatósági választások ellen beadott petíciók tárgyalását. Joannovich Pál dr. igazolóválasztmányi tag indítványára az igazolóválasztmány a beosztott közigazgatási személyzetnek, elsősorban doroghi Farkas Akos dr. tanácsjegyzőnek, az igazolóválasztmány jegyzőjének nagy és felelősségteljes, kitünő jogászai munkájáért elismerését nyilvánította.

Vigyázz, hogy benne vagy-e a választói névjegyzékben?